

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 8. desember 2011 truffet vedtak i

Sak nr: 121/11 (arkivnr: 201100654-8)

Saken gjelder: Klage fra advokat A på vegne av B på tingrettsdommer C ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Bjørge Tørresdal

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer C.

Innledning:

Ved brev av 21. september har advokat A inngitt klage på vegne av B på tingrettsdommer C ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling.

Klagen ble ved brev av 7. oktober 2011 forelagt tingrettsdommer C som ved brev av 23. november 2011 har avgitt uttalelse. Kopi av klagen er videre oversendt sorenskriver D ved X tingrett.

Saksfremstilling:

Klagen gjelder tidsforløpet fra avholdt hovedforhandling i en sivil sak 1. og 4. april 2011, til dom forelå den 21. juni 2011, samt manglende informasjon om saksbehandlingstiden.

Avslutningsvis i rettsboka er det inntatt følgende:

”Dommeren erklærte forhandlingene for avsluttet og saken tatt opp til doms, og opplyste at dom vil kunne bli avsagt etter lovens frist grunnet ferieavvikling og en berammet straffesak som strekker seg over 3 uker.”

Avslutningsvis i dommen har innklagede oppgitt følgende begrunnelse for at dommen ikke er avsagt innen den frist som fremgår av tvisteloven § 19-4 femte ledd:

“Grunnen er kurs- og ferieavvikling, avvikling av en tre ukers straffesak, alvorlig sykdom i nær familie samt det forhold at undertegnede i lengre tid ikke har hatt tilgang til hjemme-PC som følge av reparasjon av denne hos Domstoladministrasjonen. Partene ble orientert om ferieavvikling og forestående saksavvikling under forhandlingene i begynnelsen av april. Alternativet til lang saksbehandlingstid ville vært utsettelse av hovedforhandlingen i april.”

Klager har i hovedsak vist til følgende:

Etter at hovedforhandlingen var avsluttet den 4. april ble det opplyst fra innklagedes side at dom i saken ville ta noe tid grunnet arbeidspress, og at dom muligens ikke ville foreligge før 26. mai 2011. Dom i saken kom først etter at advokat A hadde purret skriftlig den 17. juni 2011.

Man kan ha forståelse for tidspress og at dommer ikke alltid foreligger innenfor fristen. Noen få ukers overskridelse av fristen kan også aksepteres. Det har imidlertid gått alt for lang tid, når tingretten bruker nærmere tre måneder på å avsi dom. I lys av et slikt tidsforløp, kan det ikke vektlegges at det var påskeferie i mellomtiden. Det er vanskelig å forstå at tilgang til hjemme-PC er et vilkår for domsskriving. Innklagede viste til avviklingen av en større straffesak i begrunnelsen for hvorfor dommen ikke forelå innen fristen. Denne straffesaken var imidlertid ikke avsluttet på det tidspunktet dommen forelå, slik at dommen kunne forligget tidligere uavhengig av straffesaken. Tidsforløpet kan medføre rettstap for klager i ankeomgangen i form av saksbehandlingsfeil.

Selv om det ikke forelå noen dom på det tidspunktet som hadde blitt lovet, ble det ikke informert om hvorfor dom ikke var avsagt eller gitt noen begrunnelse for ytterligere utsettelse. God saksbehandling og god dommerskikk tilsier at innklagede burde informert partene.

Innklagede gav først etter avsluttede prosedyrer beskjed om at dommen kunne bli forsinket frem til 26. mai 2011. Til tross for at innklagede var klar over den uforholdsmessig store fristoversittelsen forut for hovedforhandlingen, ble klager ikke gitt muligheten til å kommentere denne eller ivareta sitt tarv på forhånd. Dersom innklagede hadde informert om den da forventede fristoversittelsen, ville klager ha foretrukket en utsettelse av hovedforhandlingen i sin helhet.

Innklagede har i hovedsak vist til følgende:

Innklagede anser at det som fremgår av rettsboken og punkt 4.3 i anketilsvar fra klagerens motpart i tvistesaken, samt den informasjonen som fremkommer avslutningsvis i dommen, som dekkende.

Av rettsboken fremgår det at innklagede, etter at saken var tatt opp til doms, varslet partene om at dommen ville kunne bli avsagt etter lovens frist grunnet ferieavvikling og avvikling av en langvarig berammet straffesak.

I anketilsvaret fra klagerens motpart i tvistesaken fremgår at innklagede ved hovedforhandlingens slutt hadde opplyst at første avsatte skrivedag for dom i saken var 25. mai 2011 grunnet stort arbeidspress ved domstolen, ferieavvikling og en langvarig straffesak. Når dom blir avsagt tre uker etter første skrivedag, kan det ikke anses som unormalt. Alvorlig sykdom i familien og en hjemme-PC som ikke fungerte, kan innklagede ikke bebreides for. Med mindre det har gått svært lang tid mellom hovedforhandling og dom, vil en eventuell feil sjelden ha hatt betydning for avgjørelsen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klagen gjelder lang saksbehandlingstid; Tidsforløpet fra avholdt hovedforhandling til domsavsigelse, samt manglende informasjon om ytterligere utsettelse av domsavsigelsen.

God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. Spørsmål om brudd på god dommerskikk kan komme inn i forbindelse med en vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig og ikke gir nødvendig informasjon om sakens fremdrift, utsettelser og forventet domstidspunkt. De forhold som er tatt opp i klagen er følgelig forhold som Tilsynsutvalget kan vurdere.

Det gikk ca to og en halv måned fra avsluttet hovedforhandling 4. april 2011 til dom forelå 21. juni 2011. Det fremgår av rettsboka at dommeren ved sakens avslutning i retten informerte om at domsavsigelsen ville ta tid og årsaken til dette. Klageren hevder dommeren sa at dom muligens ikke ville foreligge før 26. mai 2011. Innklagede hevder hun sa første avsatte skrivedag ville bli 25. mai 2011, noe som støttes av motpartens

anketilsvar til Y lagmannsrett, som svar på klagerens anke over saksbehandlingen. Tilsynsutvalget forstår “første avsatte skrive dager” slik at det var først da dommeren kunne begynne å skrive dommen. Det ble ikke gitt ytterligere eller mer konkret informasjon om når dom kunne ventes.

Det følger av de etiske prinsipper for dommeradferd, punkt 10 om effektivitet, at

”En dommer skal utføre sin dommergjerning effektivt og med rimelig hurtighet, så langt det er forenlig med kravene til forsvarlig saksbehandlingstid og faglig kvalitet. Når det oppstår forsinkelser av betydning, skal de partene som er berørt underrettes om dette.”

Etter tvisteloven § 19-4 femte ledd er maksimumsfristen for domsavsigelse i en vanlig tvistesak i tingretten to uker. Det er i forarbeidene til tvisteloven angitt at det av hensyn til avgjørelsens kvalitet, og publikums tillit til avgjørelsen og domstolene, er uakseptabelt at det går fra to til tre måneder fra hovedforhandling til dom. Det fremgår videre at fristen på to uker forutsettes å være tilstrekkelig i ordinære saker, og at det ikke er en holdbar begrunnelse at retten ikke setter av tid til domsskriving.

Det fremgår også av tvisteloven § 19-4 femte ledd at årsaken til fristoverskridelse skal oppgis i avgjørelsen, og at retten ved forhandlingens avslutning skal meddele partene når avgjørelsen kan ventes avsagt.

Det er i forarbeidene til tvisteloven forutsatt at det er de mer graverende fristoverskridelsene som blir håndhevet ved disiplinærreaksjon etter domstolloven kapittel 12.

Forutsetningen er at lovens frist skal tas alvorlig, men utvalget er kjent med at det ikke er uvanlig med et tidsbruk på to til tre måneder fra hovedforhandling til domsavsigelse, på grunn av domstolenes ressurs- og arbeidssituasjon eller dommerens personlige forhold.

Tilsynsutvalget kan ikke se at det i dette tilfelle er gått så lang tid at det fremstår som et graverende eksempel på sendretthet.

Det er videre et krav til den gode dommerskikk at dommeren informerer og gir klar beskjed om når dom kan ventes og årsaken til lang ventetid, herunder at dommeren på forhånd informerer dersom man ikke greier å overholde bebudet frist.

Tilsynsutvalget mener dommeren burde informert på en klarere måte om når dom ville bli avsagt, men kan ikke se at dommeren, slik denne saken er opplyst, har satt seg ut over god dommerskikk.

Det skal etter Tilsynsutvalgets praksis mer til av tidsbruk og manglende informasjon eller oppfølging før dommeren har overskredet den terskel som kreves for disiplinærreaksjon.

Det er derved ikke grunnlag for å konkludere med at tingrettsdommer C har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer C.